

Jerzy Kejna

Jubileusz 25-lecia działalności Izby Adwokackiej w Płocku

Palestra 46/3-4(531-532), 262-266

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Rzecznik Dyscyplinarny, adw. Krystyna Pijanowska, adw. Ireneusz Purgacz i adw. Jan Wtulich – członek ORA.

Delegatami adwokatów Izby Płockiej na Krajowy Zjazd Adwokatury wybrani zostali adwokaci: Joanna Kaczorowska, Jerzy Kejna, Wiktor Kołakowski, Michał Kossowski, Andrzej Jeziorski i Andrzej Siemiński.

Dodatkowo informujemy, że w październiku 2001 roku przeprowadzono w Izbie Adwokackiej w Płocku kolejne już jedenaste egzaminy adwokackie. Przystąpiło do nich 9 osób. Wszyscy zdali egzamin z wynikiem pozytywnym, wykazując dobry poziom wiedzy i przygotowania do wykonywania zawodu. Na wyróżnienie zasługuje Pani Małgorzata Sobońska, która odbywała aplikację pod patronatem adw. Jerzego Kejny.

adw. Jerzy Trochimczyk

JUBILEUSZ 25-LECIA DZIAŁALNOŚCI IZBY ADWOKACKIEJ W PŁOCKU

Tym, którzy wstępują do stanu adwokackiego, przekazuje się historię tego zawodu i wielokrotnie przytacza słowa wybitnego polityka francuskiego, że „...stan obrońców sądowych jest tak dawny, jak wszelkie inne magistratury sądowe, że jest tak szlachetny, jak sama cnota i tak potrzebny, jak sama sprawiedliwość...”. Wynika z powyższego m.in. obowiązek szacunku do historii i tradycji. Nie wypada więc obojętnie traktować rocznicy działalności samorządu, choć to dopiero ćwierćwiecze. Okręgowa Rada Adwokacka w Płocku dyskretnie czyniła przygotowania do jubileuszu, rozpoczynając od rzeczy podstawowej, a mianowicie od doprowadzenia zabytkowej siedziby Rady do stanu świeżości, podwyższając estetykę i funkcjonalność obiektu. To udane przedsięwzięcie rozbudziło apetyt na dalsze. Za dobry pomysł uznano wydanie medalu, upamiętniającego rocznicę. Pani Dziekan Joanna Kaczorowska wręczała obecnym na Zgromadzeniu Izby Adwokackiej w Płocku w dniu 22 września 2001 roku jeszcze ciepłe medale o solidnej wadze. Stanowić one będą trwałą dowód dziejów adwokatury północnego Mazowsza.

Nieodłącznym elementem uroczystości jubileuszowych jest część historyczna. Jedyną osobą do przedstawienia historii Izby Adwokackiej w Płocku, a nawet historii adwokatury ziemi płockiej byłby adw. Kazimierz Askanas. Znał On adwokaturę północnego Mazowsza jeszcze z okresu międzywojennego. Był długoletnim delegatem Izby Adwokackiej w Warszawie na teren Sądu Okręgowego w Płocku. Od 1952 r. kierował Zespołem Adwokackim nr 1 w Płocku jako jego założyciel przez ponad 30 lat. Niestety nie dożył jubileuszu działalności Rady, którą tworzył jako pełnomocnik Rady Adwokackiej w Warszawie do zorganizowania Izby Adwokackiej w Płocku. Miał on doskonałą pamięć i dar wcielania się w znane Mu postacie wybitnych adwokatów i sędziów. Barwnie potrafił opowiadać wydarzenia z

minionych lat, także wesołe historie z sal sądowych i swojej praktyki. Wszystko to odeszło wraz z Nim w roku 1994.

Okręgowa Rada Adwokacka w Płocku uznała więc za stosowne upoważnić mnie do przygotowania wystąpienia o historii Izby Adwokackiej w Płocku za okres 25 lat. Adwokatura północnego Mazowsza do wakacji 1975 r. żyła w miarę spokojnie i żadne znaki na niebie i na ziemi nie wskazywały, aby miały nastąpić jakieś istotne zmiany. W dniu 13 kwietnia 1975 r. odbyło się Zgromadzenie Delegatów Izby Adwokackiej w Warszawie, na którym nikt nie poruszał tematyki reorganizacji struktur adwokatury. Sytuacja zmieniła się z chwilą uchwalenia przepisów o nowym, dwunastostopniowym podziale administracyjnym kraju. Reakcja samorządu adwokackiego była natychmiastowa, gdyż Naczelna Rada Adwokacka już 14 czerwca 1975 r. podjęła uchwałę w sprawie dostosowania struktury samorządu adwokatury do nowego podziału, zakładającego utworzenie 49 województw. W uchwale stwierdzono konieczność zwiększenia ilości izb adwokackich, odwoływano się do faktu utworzenia we wszystkich województwach prokuratur wojewódzkich oraz powołania 37 sądów wojewódzkich. Szczupłość stanu osobowego adwokatury nie pozwalała na utworzenie izb adwokackich we wszystkich województwach, stąd uznano, że do sprawnego działania organów samorządu adwokackiego wymagane jest co najmniej 70 osób. Przyjęcie takiego założenia dało podstawę do zwiększenia ilości izb adwokackich do 24 poprzez powołanie nowych w Bielsku-Białej, Częstochowie, Płocku, Radomiu, Siedlcach, Toruniu i Wałbrzychu. Organy samorządu w tych izbach miały być wybrane w terminie do 31 grudnia 1975 roku na zgromadzeniach delegatów, tak aby rozpocząć działalność z dniem 1 stycznia 1976 r. Pełnomocnikiem do organizowania Okręgowej Rady Adwokackiej w Płocku powołany został przez Radę Adwokacką w Warszawie adw. Kazimierz Askanas. Naczelna Rada Adwokacka wyznaczyła jednocześnie ze swego składu opiekunów, mających udzielać pomocy tworzącym się radom, którym dla Płocka został adw. Edmund Mazur. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu wymienionych osób zaistniały warunki do zwołania w dniu 15 listopada 1975 r. zgromadzenia delegatów adwokatury z województwa płockiego i ciechanowskiego, objętych terenem działania nowej Izby. Delegaci reprezentujący adwokatów – członków Zespołów Adwokackich z Płocka, Kutna, Łęczycy, Sierpca, Płońska, Ciechanowa, Mławy, Pułtuska oraz Działdowa, zebrani w sali imienia Tadeusza Gierzyńskiego w Towarzystwie Naukowym Płockim, dokonali wyboru Okręgowej Rady Adwokackiej w Płocku. Samorząd Adwokacki w Płocku stał się faktem. Ukonstytuował się on pod przewodnictwem dziekana w osobie adw. Tadeusza Kowalewskiego, a w skład pierwszej płockiej ORA weszli także adwokaci: Władysław Zarachowicz – wicedziekan, Zbigniew Tłuchowski – sekretarz, Jerzy Gąsiorowski – skarbnik, Andrzej Kmiotek – rzecznik dyscyplinarny, Wiesław Małecki – członek. Przewodniczącym Sądu Dyscyplinarnego został adw. Piotr Kołakowski, a Komisji Rewizyjnej – adw. Tadeusz Piejek.

Rada rozpoczęła działalność w lokalu przy ul. Kolegialnej w Płocku. W roku 1988 siedziba przeniesiona została do własnego budynku przy ul. Sienkiewicza 31. Na dzień 1 stycznia 1976 r. w skład Izby Adwokackiej w Płocku wchodziło 76 adwokatów, z tego 12 wykonywało zawód w ograniczonym zakresie. Adwokaci uprzednio należeli do różnych Izb: warszawskiej, łódzkiej, olsztyńskiej, bardzo często się nie znali. Pierwszym zadaniem nowego samorządu była więc integracja środowiska. Początkowe trudności w działaniach samorządu, wypływające z braku doświadczenia, stopniowo usuwano. Ze szczególnym zaangażowaniem samorząd przystąpił do szkolenia aplikantów. Już w 1979 r. odbył się pierwszy egzamin adwokacki dla 6 aplikantów z Izby Płockiej i 2 ze Szczecina. Ogółem do 2001 włącznie odbyło już 11 egzaminów, w wyniku których zdały egzamin 62 osoby. Dziekanami ORA w Płocku przez okres jej istnienia – oprócz adw. T. Kowalewskiego – byli adw. Andrzej Siemiński (obecnie członek NRA), Jerzy Kejna oraz Joanna Kaczorowska. Dzisiejsza Izba Płocka liczy przeszło 120 adwokatów, z czego ok. 100 czynnie wykonujących zawód. Radą kieruje – po wprowadzeniu adwokatury płockiej w XXI wiek – adw. Joanna Kaczorowska, natomiast wicedziekanem jest adw. Wiktor Kołakowski, kontynuujący chlubne tradycje wspomnianego tu swego ojca Piotra.

Przypomnieć tu jednak należy, że autorytet adwokatury płockiej, choć instytucjonalnie zorganizowany dopiero od 25 lat, oparty jest na wielowiekowej tradycji. Początek tej tradycji dał Paweł Włodkowiec z Brudzenia pod Płockiem. Określa się Go jako jednoczyciela Europy. Był utalentowanym prawnikiem, reprezentującym Władysława Jagiełłę w sporze z Krzyżakami na soborze w Konstancji w latach 1415–1416. Jego wystąpienia, oparte na autorytetach prawniczych tej klasy, co Cynceron, przyczyniły się do wzrostu autorytetu Polski na forum międzynarodowym. W 1807 r. z części ziem polskich utworzone zostało Księstwo Warszawskie. Ówczesny minister sprawiedliwości Feliks Łubieński przygotował reformę systemu sądownictwa, wzorowaną na prawie francuskim. Reformą objęta miała być również adwokatura. Projekt przewidywał m.in. powołanie dwóch Izb Obrończych z siedzibą w Warszawie i w Płocku. Wiązało się to niewątpliwie z działającymi wówczas wybitnymi adwokatami: Kajetanem Kozłowskim, Wojciechem Maykowskim, Janem Piechowskim, Stanisławem Sonnenbergiem. Byli oni członkami kilku płockich łóż wolnomularskich i stanowili elitę miasta. Projekt reformy adwokatury F. Łubieńskiego nie został przyjęty. Wymienieni adwokaci w okresie późniejszym zajmowali eksponowane stanowiska w wymiarze sprawiedliwości. Kajetan Kozłowski w 1815 r. otrzymał nominację do Sądu Kasacyjnego, a w 1820 wybrano go posłem gminy Płock. W Sejmie był członkiem Komisji Praw Cywilnych i Kryminalnych z nominacji cara Aleksandra, a przede wszystkim jednym z głównych redaktorów projektu I księgi Kodeksu Cywilnego z 1825 r. Jan Piechowski to uczestnik Powstania Listopadowego, a później Rejent Trybunału Cywilnego. Tradycje adwokatury płockiej pierwszej połowy XIX w. przejęli godni następcy. W 1876 r. ukończył gimnazjum w Płocku ze złotym medalem Franciszek Nowodworski. W 1885 r. został adwokatem po ukończeniu studiów prawniczych w Warszawie oraz aplikacji sądo-

wej. W 1906 r. wybrano go do I Dumy Rosyjskiej, gdzie występował przeciwko karze śmierci. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1922 r. objął stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. We wspomnieniu pośmiertnym o Nim zamieszczonym w „Gazecie Sądowej Warszawskiej” nr 53 z 16 sierpnia 1924 r. stwierdza się, iż Płocczanie z dumą patrzyli zawsze na działalność i zasługi Franciszka Nowodworskiego, uważając go za swego ziomka, a adwokatura płocka po jego zgonie wysłała depeszę kondolencyjną do rodziny z powodu śmierci „...znakomitego prawnika, szlachetnego człowieka i wielkiego patrioty, którego uważa za chlubę ziemi płockiej...”. Jego młodszy brat Jan Nowodworski po ukończeniu gimnazjum w Płocku, studiach w Warszawie i aplikacji w 1903 r. wpisany został na listę adwokatów. Przez jeden rok wykonywał zawód adwokacki w Płocku, zaś od 1904 r. w Warszawie. W swojej karierze był trzykrotnie dziekanem Izby Adwokackiej w Warszawie, wielokrotnie pełnił też inne różne funkcje samorządowe. Po zakończeniu II wojny światowej przez dwa miesiące był wiceprezesem Sądu Okręgowego w Warszawie. Od września 1945 r. podjął praktykę adwokacką, wykonując ją znów przez krótki okres czasu w Płocku.

W okresie międzywojennego dwudziestolecia znaczącą postacią w życiu społeczno-politycznym Płocka był adwokat Stefan Baliński. Przez wiele lat był on delegatem Rady Adwokackiej w Warszawie na okręg Sądu w Płocku. W latach 1920–1925 i 1932–1933 był członkiem Naczelnej Rady Adwokackiej. S. Baliński odegrał wielką rolę w tworzeniu władz Płocka po odzyskaniu niepodległości w 1918 r., pełniąc m.in. obowiązki Przewodniczącego Rady Miasta. Znanymi z tego okresu w Płocku byli także adwokaci Marek Kozielski i Stanisław Zgliczyński – również zaangażowani w działalność społeczną i polityczną. Obaj zginęli tragicznie w obozach koncentracyjnych, zamordowani przez okupanta hitlerowskiego. Kolejną wybitną indywidualność Płocka w okresie międzywojennym to adwokat Kazimierz Mazner. W młodości studiował architekturę w Warszawie, następnie w Paryżu, gdzie oprócz architektury studiował sztuki piękne – malarstwo. Z czasem obudziły się w nim zupełnie inne zainteresowania i przeniósł się na studia prawnicze do Petersburga, a później do Dorpatu. W roku 1905 związał się z PPS i dwukrotnie był aresztowany. Poglądy polityczne miał jednak niestałe, gdyż po roku 1928 działał w Narodowej Partii Robotniczej, a następnie w Chrześcijańskiej Demokracji. Deklarował się jako zwolennik Józefa Piłsudskiego, po czym stał się jego przeciwnikiem. Oprócz działalności politycznej pochłaniała go twórczość artystyczna i publicystyczna. Za działalność w dziedzinie kultury otrzymał od Polskiej Akademii Umiejętności tzw. „Wawrzyn Akademicki”. Był świetnym mówcą, jego wystąpienia przed sądem gromadziły licznych słuchaczy. Cechowała go niezwykła odwaga i stanowczość. Zajmował się wyłącznie sprawami karnymi z jedynym wyjątkiem, mianowicie prowadził sprawy alimentacyjne, przeważnie nieodpłatnie.

W okresie po drugiej wojnie światowej dużym autorytetem w Płocku cieszył się adwokat Roman Lutyński, działacz ruchu ludowego w powiecie płockim, a zarazem Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego. Funkcję Prezesa Towarzystwa

przejął od niego adwokat Tadeusz Gierzyński, poseł ziemi płockiej przez dwie kadencje. Jako parlamentarzysta zapisał się w sposób szczególny dla ziemi płockiej, gdyż między innymi jemu zawdzięczać należy, że w Płocku zlokalizowano Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne, dzięki którym Płock uzyskał rangę wojewódzką. Adwokat Tadeusz Gierzyński przez dwie kadencje był członkiem Naczelnej Rady Adwokackiej.

Nazwiska, które wymieniłem w tym krótkim szkicu o historii płockiej adwokatury (a również i wiele innych) ostały się dla przeszłości. Niektóre pozostawiły bardzo trwałe ślad. W centrum Płocka znajduje się ulica, nosząca imię Tadeusza Gierzyńskiego. Na ulicy Kolegialnej jednej z głównych w Płocku, można znaleźć wmurowaną tablicę, upamiętniającą adwokata Stanisława Zgliczyńskiego. Na tej samej ulicy, niemal naprzeciwko, wmurowano tablicę z płaskorzeźbą adwokata Kazimierza Askanasa, na której wymieniono Jego zasługi dla miasta i regionu. Tyle, moim zdaniem, można było przekazać z przeszłości w dniu jubileuszu. Przybliżanie przeszłości jest potrzebne również w XXI wieku, bo potem przyjdą pewnie następne jubileusze, wymagające znowu spojrzenia w przeszłość.

Adw. Jerzy Kejna

Izba wrocławska

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI SZKOLENIOWEJ DLA APLIKANTÓW ADWOKACKICH OKRĘGOWEJ RADY ADWOKACKIEJ WE WROCŁAWIU I OPOLU W OLEJNICY W DNIACH 28–30 WRZEŚNIA 2001 ROKU

W dniach od 28 do 30 września 2001 roku Okręgowa Rada Adwokacka we Wrocławiu zorganizowała w Olejnicy w Ośrodku AWF we Wrocławiu konferencję szkoleniową dla aplikantów adwokackich izby wrocławskiej i opolskiej. To ustronne miejsce, na skraju Przemęckiego Parku Krajobrazowego, już po raz kolejny gościło zaproszonych wykładowców i ich słuchaczy, których w piątkowy wieczór przywitał Wicedziekan ORA we Wrocławiu adw. Andrzej Malicki oraz dobrze wszystkim znany zespół muzyczny CPN.

Przygotowany przez Kierownika Szkolenia Aplikantów Adwokackich ORA we Wrocławiu adw. Andrzeja Grabińskiego program wykładów i szkoleń skierowany był przede wszystkim do najstarszej grupy aplikantów przygotowujących się do egzaminu adwokackiego zaplanowanego na miesiąc październik i grudzień 2001 roku. Mecenas Wiesława Dradrach, adw. Dariusz Wnuk oraz adw. Stanisław Kuchta wskazywali słuchaczom na zmiany w przepisach prawa dotyczącego między innymi działalności gospodarczej, prawa spółek, prawa spółdzielczego oraz podpowiadali jak przygotować się do egzaminu. Ponadto czasowe zasady wykonywania zawodu na podstawie ustawy prawo o adwokaturze, kodeksu etyki adwokackiej i